

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

aktiekapitalen i et selskab. Aktieselskabsregisteret havde da også i tiden før lovens gennemførelse i en årrække fulgt den praksis at kræve lån af den omhandlede karakter afviklet under hensyn til, at disse lån måtte betragtes som en omgåelse af reglerne om nedsættelse af aktiekapitalen, men denne praksis blev imidlertid underkendt ved Højesteret.

Da man ønskede at indhente erfaringer for, hvorledes de nye bestemmelser virkede i praksis, inden bestemmelserne blev gjort permanente, blev det ved lovens gennemførelse fastsat, at loven skulle tages op til revision i samlingen 1954—55.

Ministeriet har forelagt spørgsmålet om en eventuel revision af loven for aktieselskabsregisteret, der har udtalt, at bestemmelserne som helhed har virket efter deres hensigt, og registeret har derfor anbefalet, at bestemmelserne opretholdes i deres nuværende form. Ministeriet har herefter ikke fundet grund til at foreslå ændringer i disse særlige regler om aktionærlån, og loven foreslås derfor forlænget indtil videre.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Endvidere har jeg den ære på ministeren for handel, industri og søfarts vegne for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov nr. 76 af 31. marts 1937 om forhyring og mønstring af skibsmandskab.*

Det er hensigten med lovforslaget at søge tilvejebragt hjemmel til indførelse af en fast vederlagsordning for mønstringsbestyrerne, mod at de gebyrer, som disse i øjeblikket oppebærer, indgår i statskassen.

Forslagets fremkomst skyldes en henvendelse til handelsministeriet fra Den danske Toldetats Forening, der repræsenterer praktisk talt alle mønstringsbestyrere her i landet. Foreningen har i sin henvendelse givet udtryk for utilfredshed med den nuværende ordning, hvorefter mønstringsbestyrerne, hvilket vil sige de toldembedsmænd, for hvem udklareringen foregår, kun vederlæg-

ges gennem de gebyrer, der erlægges for de enkelte forretningers udførelse. Foreningen har navnlig fremhævet, at det arbejde, som mønstringsbestyrerne udfører, for en meget stor del omfatter arbejde, for hvilket der ikke er fastsat noget gebyr (såsom kontrol med, at forskrifterne om bemanning og lægeundersøgelser overholdes), ligesom en lang række toldsteder kun har et meget ringe antal forretninger, men alligevel har et ikke uvæsentligt arbejde med at holde sig à jour med alle de bestemmelser, der udfærdiges vedrørende deres forretningsområde.

Handelsministeriet har kunnet tiltræde de fremførte synspunkter og har forelagt sagen for finansministeriet, der efter forhandling med lønningsrådet er gået ind på at søge foreningens ønsker imødekommet.

Den foreslåede nyordning vil foruden toldembedsmændene også omfatte udskrivningscheferne, der i byerne Aalborg, Aarhus, Rønne, Svendborg og Sønderborg varetager hvervet som mønstringsbestyrere.

Udgifterne ved den foreslåede ordning vil andrage ca. 37 000 kr. årlig, hvorfra går de gebyrer, der fremtidig vil tilfalde statskassen, og som anslås til ca. 19 000 kr. årlig, således at den samlede merudgift andrager ca. 18 000 kr. årlig.

Endvidere har landshøvdingen over Grønland overfor Grønlandsdepartementet rejst spørgsmål om tilvejebringelse af hjemmel til at sætte mønstringsbestemmelserne i kraft i Grønland i det omfang, dette skønnes hensigtsmæssig, og der er i lovforslaget indarbejdet en hertil sigtende bestemmelse.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale det foreliggende lovforslag til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Jeg giver den højtærede justitsminister ordet, for at han kan frem-

[Formanden.]

satte de for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Skyldneres udtagelsesret ved udlæg og udpantning, ophævelse af retsplejeudvalget m. v.).

Forslaget omfatter:

Udvidelse af skyldneres udtagelsesret ved udlæg og udpantning, ophævelse af retsplejeudvalget, ændring af reglerne om salær ved tvangsauktion over fast ejendom og afskaffelse af særlige vidnebøger.

Den umiddelbare tilskyndelse for justitsministeriet til at tage spørgsmålene op om udvidelse af skyldneres udtagelsesret og om ophævelse af retsplejeudvalget er kommet fra folketinget under dettes behandling i foråret 1953 af lovforslagene om udvidelse af antallet af dommere i Højesteret m. m.

Det dengang af folketinget nedsatte udvalg rejste spørgsmål om, hvorvidt de gældende værdigrænser i retsplejelovens § 509 om skyldneres udtagelsesret er tidssvarende, og henstillede samtidig i sin betænkning til justitsministeren at tage spørgsmålet om ophævelse af retsplejeudvalget op ved en senere revision af retsplejeloven.

I folketingsudvalget rejstes endvidere spørgsmål om, hvorvidt det er rimeligt at opretholde den særlige højesteretssagførerprøve, og der anførtes i udvalgets betænkning grunde for prøvens afskaffelse. I den anledning har det efter indhentet erklæring fra Højesteret og Sagførrådet været overvejet også at fremsætte forslag om afskaffelse af højesteretssagførerprøven, således at landsretssagførere efter 5 års virksomhed fik almindelig møderet for Højesteret. Under den offentlige debat, der i de sidste måneder har været ført om dette spørgsmål, har imidlertid en række fremtrædende jurister henstillet — og denne henstilling har fundet støtte også fra anden side — at spørgsmålet, inden lovforslag om ændring af de nu gældende bestemmelser fremsættes, underkastes en fornyet prøvelse af et udvalg af sagkyndige på dette område.

Da regeringen ikke har ment at burde sidde denne henstilling overhørig, vil der blive nedsat et hurtigt arbejdende udvalg til

at behandle dette spørgsmål, ligesom udvalget endvidere vil få til opgave at undersøge, om der bør indføres bevisumiddelbarhed og offentlig votering i Højesteret.

Om det nu fremsatte forslags enkelte bestemmelser skal jeg bemærke følgende:

Ifølge den nugældende regel i retsplejelovens § 509, stk. 2, kan der ikke gøres udlæg i indbogenstande, som efter forholdene er nødvendige til opretholdelse af et tarveligt hjem for skyldneren og hans husstand, eller i genstande, som især hører til de vigtigste livsformødheder; men denne udtagelsesret er begrænset til kun at gælde indtil et vurderingsbeløb af 125 kr. for enlige personer og 400 kr. for familieforsørgere. Disse værdigrænser er fastsat i 1932 og har på grund af de stedfundne prisstigninger i lang tid været for lave og måtte i hvert fald nu forhøjes, men justitsministeriet har ment, at det giver den bedste løsning helt at ophæve værdigrænserne, idet de øvrige begrænsninger i bestemmelserne må anses for tilstrækkelige.

Efter retsplejelovens § 509, stk. 3, har en skyldner ret til at udtage genstande, som er nødvendige til hans næringsvejs udøvelse, indtil et vurderingsbeløb af 75 kr. for enlige personer og 200 kr. for familieforsørgere. I denne bestemmelse er værdigrænser nødvendige, idet man ikke kan tillade en skyldner at udtage genstande af betydelig værdi, f. eks. lastbiler og maskiner, fordi de er nødvendige til hans næringsvejs udøvelse, men de nævnte vurderingsbeløb, der ligeledes er fastsat i 1932, bør efter udvalgets opfattelse forhøjes til 300 kr. for enlige og 600 kr. for familieforsørgere.

Når der foretages udlæg eller udpantning for skatter eller andre afgifter til det offentlige, er udtagelsesretten særlig begrænset, nemlig efter § 509, stk. 2, til et vurderingsbeløb af 75 kr. for enlige og 200 kr. for familieforsørgere. Endvidere gælder der i disse tilfælde ifølge § 509, stk. 3, ingen ret til udtagelse af næringsløse. Begrundelsen for disse særregler, der har deres oprindelse i konkursloven af 1872, er hensynet til at sikre skatteinddrivelsens effektivitet. Selvom udtagelsesretten ved inddrivelse af disse krav fastsættes som nu foreslået ved udlæg og udpantningsforretninger i almindelighed, kan det dog ikke antages, at skatteinddrivelsens effektivitet vil blive svækket af betyde-